

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobkyně: **Saša - Sun s.r.o.**, se sídlem Tovární 629, Chomutov, zastoupená Mgr. Radkem Salajkou, LL.M., advokátem se sídlem Hlubočeská 1156/38b, Praha 5, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Masarykovo nám. 5, Jihlava, proti rozhodnutí Rady žalovaného ze dne 8. 2. 2022, čj. 13917-153/2010-ERU, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 30. 5. 2022, čj. 30 A 41/2022-62,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rada žalovaného rozhodnutím označeným v záhlaví rozhodla o rozkladech žalobkyně proti usnesení žalovaného ze dne 11. 6. 2021, čj. 13917-134/2010-ERU, a rozhodnutím žalovaného ze dne 23. 7. 2021, čj. 13917-137/2010-ERU, a ze dne 12. 8. 2021, čj. 13917-141/2010-ERU. Žalobkyně rozhodnutí Rady napadla žalobou u Krajského soudu v Brně.

[2] Krajský soud řízení o žalobě shora uvedeným usnesením zastavil podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Vyšel z toho, že žalobkyně spolu s žalobou nezaplatila soudní poplatek, ani nepožádala o

osvobození od poplatkové povinnosti. Soud ji proto (prostřednictvím jejího zástupce) vyzval ke splnění poplatkové povinnosti, žalobkyně však na výzvu nereagovala a poplatek neuhradila.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti tomuto usnesení podala žalobkyně (dále „stěžovatelka“) kasační stížnost. Uvedla, že žalobu podala s tím, že poplatek bude hradit ona a nikoliv její zástupce. Zvolila možnost poplatek hradit bezhotovostně, tedy způsobem, který je ze zákona preferován. V den podání žaloby neměla stěžovatelka (ani její zástupce) možnost poplatek uhradit, protože nemohli znát variabilní symbol (spisovou značku), který teprve bude přidělen. První možnost úhrady poplatku tak nastala až poté, kdy bylo jejímu zástupci doručeno usnesení obsahující výzvu k úhradě poplatku. Byla jí tak poskytnuta pouze tato a jediná možnost poplatek zaplatit. To je v rozporu s nálezem Ústavního soudu ze dne 30. 3. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 9/20, který garantuje, aby stěžovatelka vždy reálně měla dva „pokusy“ k úhradě poplatku. V dané věci nebyla tato podmínka splněna. Před poskytnutím druhého „pokusu“ nemohlo být řízení zastaveno. Za první „pokus“ nelze považovat samotné podání žaloby. K tomu doplnila odkaz na praxi Nejvyššího správního soudu, u něhož lze první „pokus“ naplnit již při podání kasační stížnosti, neboť uvedený soud zavedl generátor variabilního symbolu pro úhradu poplatků na svých webových stránkách. První „pokus“ k úhradě poplatku nemůže započít dříve, než je stěžovatelka informována o přidělené spisové značce, přičemž v uvedeném časovém rozpětí se nemohou oba „pokusy“ překrývat. Pokud by stěžovatelka měla hradit poplatek dříve, než bude soudem vyzvána a než bude přidělena spisová značka, vznikla by nad rámec podané žaloby povinnost před jejím podáním získat spisovou značku. To však zákon neumožňuje z důvodu nezávislosti soudního rozhodování.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl. Z odkazovaného nálezu sp. zn. Pl. ÚS 9/20 dovozuje jiné závěry než stěžovatelka. Ústavní soud nedeklaruje, že stěžovatelka má mít reálně dvě možnosti k úhradě poplatku, ale že první možnost vzniká již při podání žaloby a druhá pak na výzvu soudu. Stěžovatelka měla povinnost uhradit soudní poplatek již při podání žaloby, i když jí nebyly známy některé údaje pro identifikaci platby. Nic jí nebránilo využít jiných způsobů platby. Pokud tak neučinila ani v dodatečně lhůtě poskytnuté soudem, je zastavení řízení jediným logickým důsledkem její pasivity. Žalovaný v této souvislosti odkázal též na usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1334/18. Pokud by toliko z volby platby bezhotovostně plynuly stěžovateli teoreticky tři příležitosti k platbě namísto dvou, zakládalo by to nepřipustně nerovný přístup soudu k účastníkům. Stěžovatelkou zmiňovaný „druhý“ pokus není ústavním právem, povinnost soudu vyzvat k úhradě soudního poplatku plyne pouze ze zákona a soud ji splnil (a určil lhůtu v zákonem aprobované délce).

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

pokračování

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Stěžovatelka v dané věci nezpochybňuje, že soudní poplatek s podáním žaloby neuhradila a neučinila tak ani ve lhůtě stanovené výzvou (usnesením) krajského soudu čj. 30 A 41/2022-57. Podstata její kasační argumentace se odvíjí od závěrů, které vyslovil Ústavní soud ve shora již označeném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 9/20. Z jeho bodu 34., v němž se Ústavní soud zabýval otázkou dostatečnosti prostoru pro splnění poplatkové povinnosti (jakožto jedním z faktorů pro posouzení ústavní konformity § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích) se mimo jiné podává, že *„povinnost hradit soudní poplatky a dodržovat procesní lhůty je standardní podmínkou řádného vedení soudního řízení, a je proto na poplatníkovi, aby lhůty stanovené soudem v přiměřené délce dodržel a svou povinnost zaplacení soudního poplatku za podaný návrh řádně splnil (...). Základním východiskem je přitom okolnost, že poplatková povinnost zásadně vzniká již podáním návrhu na zahájení řízení soudu (§ 4 odst. 1 ZSP) a jeho uhrazení teprve k výzvě soudu je sice možností zákonem aprobovaná, nikoliv však předpokládána jako prvotní. Žalobce (navrhovatel) tak má ve skutečnosti k dispozici dvě příležitosti, dva „pokusy“ k uhrazení soudního poplatku“.*

[8] Namítá-li stěžovatelka, že krajský soud nemohl řízení o její žalobě zastavit, protože neměla v souladu s požadavky citovaného nálezu dva „pokusy“ k úhradě poplatku, nelze se s ní ztotožnit. Předně je nutno upozornit na to, že Ústavní soud se v daném nálezu v rámci řízení o návrhu na zrušení právního předpisu zabýval ústavností třetí věty § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, tedy neposuzoval samotný postup soudu nezbytný k tomu, aby řízení mohlo být zastaveno. Shora citované závěry nálezu pak představují jen jeden z dílčích argumentů, na základě kterých Ústavní soud návrh na zrušení uvedeného ustanovení zákona zamítl. Stěžovatelce nicméně nelze přisvědčit ani tehdy, pokud by kasační soud přijal její předpoklad dvou „pokusů“ k úhradě jako podmínku nutnou k zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku (srov. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích). Aniž by soud upíral stěžovatelce možnost volby, jakou formou poplatek uhradí, či zpochybňoval její východisko, podle něhož i důvodová zpráva k zákonu o soudních poplatcích preferuje placení soudního poplatku na účet, je třeba zdůraznit, že v souladu se zákonem stěžovatelka mohla hradit poplatek (již s podáním žaloby) jiným způsobem, než úhradou na účet. Bylo jen na ní, jestli tak učiní či nikoliv. Zákon totiž výslovně předpokládá možnost hradit poplatky do výše 5 000 Kč kolkovými známkami (§ 8 odst. 4 zákona o soudních poplatcích; v dané věci činil poplatek 3 000 Kč). Další možnost pak spočívá v tom (přestože zákon to výslovně neupravuje), že soudy mají rovněž přijímat platby soudních poplatků v hotovosti na pokladně soudu, a to bez ohledu na to, zda se jedná o částku do 5 000 Kč, kterou by jinak bylo možno zaplatit kolkovými známkami (viz komentář k § 8, Večeřa, J. *Zákon o soudních poplatcích a předpisy související. Komentář.* Wolters Kluwer ČR, Praha, 2015).

[9] K výše uvedenému Nejvyšší správní soud dodává, že dva „pokusy“ k úhradě poplatků měla stěžovatelka i v případě platby na účet soudu. Jak totiž plyne z nálezu Ústavního soudu ze dne 2. 6. 2020, sp. zn. III. ÚS 1136/20 (bod 17.), pro řádné zaplacení soudního poplatku je rozhodující pouze připsání částky na účet soudu, u něhož je řízení vedeno, nikoliv přiřazení ke konkrétní věci, o níž je řízení u tohoto soudu vedeno (obdobně bod 16. rozsudku NSS ze dne 2. 4. 2020, čj. 2 As 387/2019-29). Není tedy

vyloučeno, aby stěžovatelka i bez znalosti spisové značky daného řízení uhradila poplatek elektronicky, byť takový postup je pro soud i poplatníka náročnější a méně praktický. Vyžaduje především identifikovat platbu vlastním variabilním symbolem či upřesněním v poznámce k platbě, které poplatník označí či vysvětlí v podané žalobě tak, aby mohla být platba se žalobou účetně propojena, zejména pokud by bylo podáno více podání a nebylo by zřejmé, k jakému podání se platba vztahuje. Znalost spisové značky, pod kterou bude řízení o podané žalobě vedeno, pro takový postup tedy není nezbytnou podmínkou. Ani obava stěžovatelky o nezávislost soudního rozhodování a pravidla přidělování věcí tak v tomto ohledu není na místě.

[10] Dovožuje-li stěžovatelka v návaznosti na přípis Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2022, čj. Sv 6/2022-6, který ke kasační stížnosti taktéž připojila, že první „pokus“ k zaplacení poplatku nemůže učinit dříve, než obdrží informaci o spisové značce, nezbyvá, než upozornit na to, že nic takového z daného přípisu neplyne. Nejvyšší správní soud v tomto přípisu v reakci na žádost stěžovatelky pouze konstatoval, že pokud neuvedla, které rozhodnutí napadá, nemůže jí variabilní symbol sdělit a odkázal ji na generátor na webových stránkách soudu. S ohledem na výše uvedené tedy lze uzavřít, že stěžovatelce dva „pokusy“ k úhradě poplatku zůstaly zachovány; první s podáním žaloby [§ 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích] a druhý na výzvu soudu (§ 9 téhož zákona). Kasační námitky stěžovatelky tedy nejsou důvodné a krajský soud řízení o její žalobě správně zastavil.

IV. Závěr a náklady řízení

[11] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[12] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 26. září 2022

Milan Podhrázký
předseda senátu